

Sygn. akt: **XXVIII C 13501/21**

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2021 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie XXVIII Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący: **sędzia Ewa Wiśniewska-Wiecha**

po rozpoznaniu w dniu 22 października 2021 r. w Warszawie

na posiedzeniu niejawnym

sprawy z powództwa **B. N. i J. N.**

przeciwko **(...) Bank (...) AG z siedzibą w W. Oddział w Polsce**

o ustalenie i zapłatę, ewentualnie ustalenie i zapłatę

w przedmiocie wniosku powodów o zabezpieczenie roszczenia

postanawia:

1. udzielić powodom zabezpieczenia roszczenia o ustalenie nieważności umowy o kredyt hipoteczny nr (...) z dnia 5 marca 2008 r., poprzez unormowanie praw i obowiązków stron postępowania na czas jego trwania w ten sposób, że zawiesić obowiązek świadczenia B. N. i J. N. na rzecz (...) Bank (...) AG działającemu przez (...) Bank (...) AG (Spółka Akcyjna) Oddział w Polsce w postaci płatności rat kapitałowo – odsetkowych, spełnianego w każdym miesiącu w wysokości i terminach wynikających z ww. umowy - od dnia wydania niniejszego postanowienia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w niniejszej sprawie.
2. w pozostałym zakresie oddalić wniosek.

sędzia Ewa Wiśniewska – Wiecha

Sygn. akt: **XXVIII C 13501/21**

UZASADNIENIE

Wniosek o udzielenie zabezpieczenia zasługiwał na uwzględnienie co do żądania zabezpieczenia roszczenia głównego o ustalenie nieważności umowy kredytu opisanej w pozwie. Natomiast w pozostałym zakresie został oddalony z niżej podanych względów.

Stosownie do art. 730¹ § 1 k.p.c. udzielenia zabezpieczenia może żądać każda strona lub uczestnik postępowania, jeżeli uprawdopodobni roszczenie oraz interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie (art. 730¹ § 2 k.p.c.).

Aby wniosek o udzielenie zabezpieczenia został uwzględniony, muszą zostać spełnione łącznie obie wskazane przesłanki, a więc uprawdopodobnienie roszczenia oraz interesu prawnego. Brak uprawdopodobnienia chociażby jednej z nich skutkuje oddaleniem wniosku.

Roszczenie jest uprawdopodobnione, jeżeli *prima facie* istnieje znaczna szansa jego istnienia. Wymóg uprawdopodobnienia roszczenia wiąże się z koniecznością uprawdopodobnienia faktów, z których jest ono wywodzone. Należy przy tym zaznaczyć, że uprawdopodobnienie nie przesądza udowodnienia mogącego być podstawą do pozytywnego rozstrzygnięcia co do *meritum* sprawy. Istotą postępowania zabezpieczającego jest bowiem to, że Sąd dokonuje jedynie pobieżnej (wstępnej) analizy dostarczonego przez wnioskodawcę materiału dowodowego.

Drugą wymaganą kumulatywnie przez art. 730¹ k.p.c. podstawą zabezpieczenia jest interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia. Interes ten określa się jako obiektywną, w świetle obowiązujących przepisów, czyli wywołaną rzeczywistą koniecznością ochrony określonej sfery prawnej, potrzebę uzyskania orzeczenia sądowego o odpowiedniej treści, a jego brak uniemożliwi udzielenie uprawnionemu należytej ochrony prawnej (por. np. F. Zedler, *Interes prawny jako podstawa zabezpieczenia roszczeń w postępowaniu cywilnym* (w:) M. Jędrzejewska, T. Ereciński (red.), *Studia z prawa postępowania cywilnego. Księga pamiątkowa ku czci Z. Resicha*, Warszawa 1985, s. 325 i n.).

Przy wyborze sposobu zabezpieczenia sąd uwzględni interesy stron lub uczestników postępowania w takiej mierze, aby uprawnionemu zapewnić należyłą ochronę prawną, a obowiązanego nie obciążać ponad potrzebę (art. 730¹ § 3 k.p.c.).

Stosownie do treści art. 755 § 1 zd. 1 k.p.c., jeżeli przedmiotem zabezpieczenia nie jest roszczenie pieniężne, sąd udziela zabezpieczenia w taki sposób, jaki stosownie do okoliczności uzna za odpowiedni, nie wyłączając sposobów przewidzianych dla zabezpieczenia roszczeń pieniężnych. W szczególności sąd może unormować prawa i obowiązki stron lub uczestników postępowania na czas trwania postępowania (art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.).

Biorąc pod uwagę materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, należało przyjąć za uprawdopodobnione, że opisana w pozwie umowa jest nieważna. Wskazują na to postanowienia, które pozwalają Bankowi na swobodne kształtowanie wysokości świadczenia należnego mu od strony powodowej jako kredytobiorcy. Z zapisów umowy wynika, że wypłata kredytu miała nastąpić w PLN po przeliczeniu na walutę indeksacji (CHF), z tym, że do rozliczenia transakcji wypłaty i spłat kredytu stosowane są odpowiednio kursy kupna/sprzedazy walut w jakich jest indeksowany kredyt zgodnie z tabelą kursów dla tej waluty, obowiązującą w banku w momencie wypłaty/spłaty kredytu. Jednak umowa nie określała zasad ustalania tych kursów przez Bank. Nie jest zatem wiadomo, jakimi kryteriami pozwany Bank kierował się, ustalając własne kursy w tworzonej przez siebie tabeli kursowej. Druga strona umowy (kredytobiorca) nie miała więc możliwości zweryfikowania tego, czy kursy walut zostały ustalone przez Bank zgodnie z zasadami, skoro zasady te nie zostały sformułowane. Takie ukształtowanie postanowień umownych oznaczało zatem, iż wyłącznie jednej stronie umowy przyznano nieograniczone uprawnienie do określenia wysokości kursów waluty, na podstawie których ustalone miało być zarówno saldo kredytu jak i wysokość rat. Umowa taka byłaby sprzeczna z art. 353¹ k.c., naruszając naturę zobowiązania, przy czym stosownie do uchwały Sądu Najwyższego w sprawie III CZP 40/22 sankcją za naruszenie powyższego przepisu wobec konsumenta jest bezskuteczność kwestowanych postanowień umownych zgodnie z art. 385¹ k.c.

W ocenie Sądu strona powodowa już na tym etapie postępowania uprawdopodobniła, że kwestionowane przez nią postanowienia umowy kredytu stanowią postanowienia niedozwolone, a więc co najmniej są wobec niej bezskuteczne. Ponadto, w ocenie Sądu, z argumentacji zawartej w pozwie, można także wnioskować, iż konsekwencją wyeliminowania z umowy tych postanowień, jest upadek całej umowy.

Zdaniem Sądu, strona powodowa uprawdopodobniła również istnienie interesu prawnego w zgłoszeniu żądania o ustalenie (art. 189 k.p.c.). Tylko bowiem rozstrzygnięcie żądania o ustalenie definitywnie zakończy niepewność stanu prawnego istniejącego pomiędzy stronami, a dotyczącego ważności umowy kredytu. Jedynie ustalające orzeczenie sądu zniesie wątpliwości stron i zapobiegnie dalszemu sporowi co do żądań Banku wynikających z tej umowy.

Co do drugiej przesłanki udzielenia zabezpieczenia, wskazać należy, iż interes prawny w udzieleniu zabezpieczenia istnieje wtedy, gdy brak zabezpieczenia uniemożliwi lub poważnie utrudni wykonanie zapadłego w sprawie orzeczenia lub w inny sposób uniemożliwi lub poważnie utrudni osiągnięcie celu postępowania w sprawie. Celem zabezpieczenia

jest udzielenie tymczasowej ochrony prawnej podmiotom potrzebującym, interes prawny istnieje w przypadku, gdy zachodzi potrzeba zapewnienia uprawnionemu "należytej ochrony prawnej", zanim uzyska on ochronę definitywną (ostateczną), czyli zanim zostanie osiągnięty cel postępowania w sprawie, w związku, z którym następuje udzielenie zabezpieczenia. Z kolei "należyta ochrona prawna" polega na usunięciu naruszenia albo zagrożenia naruszenia praw uprawnionego (por.: postanowienie Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 17 lipca 2013 roku, w sprawie I ACz 1182/13, LEX nr 1342337; postanowienie Sądu Apelacyjnego we Wrocławiu z dnia 08 lutego 2013 roku, w sprawie I ACz 181/13, LEX nr 1283522).

Dodać należy, iż stosownie do treści art. 755 § 2¹ k.p.c. - dotyczącego zabezpieczenia roszczeń niepieniężnych – przepisu art. 731 k.p.c. nie stosuje się, jeżeli zabezpieczenie jest konieczne dla odwrócenia grożącej szkody lub innych niekorzystnych dla uprawnionego skutków.

W ocenie Sądu, zabezpieczenie roszczenia o ustalenie nieważności przedmiotowej umowy kredytu, konieczne jest dla odwrócenia niekorzystnych skutków dla strony powodowej (art. 755 § 2¹ k.p.c.). Zauważyć należy, iż w przypadku ustalenia, że umowa kredytu jest nieważna, strony zobowiązane będą do zwrotu wzajemnych świadczeń (teoria dwóch kondykcji). Natomiast z twierdzeń pozwu i załączonych do niego dokumentów wynika, że łączna wartość spłat na poczet spornej umowy, przekroczyła już kwotę wypłaconego przez Bank kredytu. Dalsze zatem dokonywanie wpłat na rzecz strony pozwanej, może spowodować konieczność bądź wytoczenia kolejnego procesu po zakończeniu niniejszego, bądź zmiany powództwa na dalszym etapie postępowania. Skoro kwota wypłacona przez Bank na podstawie w/w umowy jest niższa od wartości spłat dokonanych przez stronę powodową, a dalsze spłaty byłyby dokonywane ponad wypłacony kredyt, to stanowi to argument za uwzględnieniem wniosku o zabezpieczenie co do zasady. Przy czym, Sąd uznał, iż wystarczającym sposobem zabezpieczenia będzie wstrzymanie /zawieszenie/ obowiązku kredytobiorcy dokonywania spłaty rat kredytu w wysokości i terminach określonych w/w umową – w okresie od dnia udzielenia zabezpieczenia do dnia uprawomocnienia się orzeczenia kończącego postępowanie w sprawie. W ocenie Sądu, zabezpieczenie roszczenia w ten sposób, zapewni stronie powodowej należyłą ochronę prawną (art. 730¹ § 3 k.p.c.), a więc jest wystarczający.

Mając na uwadze powyższe, Sąd oddalił wniosek o zabezpieczenie co do kolejnych wskazanych w nim sposobów zabezpieczenia.

Wniosek podlegał również oddaleniu w zakresie, w jakim strona powodowa domagała się zakazania pozwanemu złożenia oświadczenia woli o wypowiedzeniu umowy kredytu. Skoro bowiem w ocenie Sądu doszło do uprawdopodobnienia roszczenia o ustalenie nieważności umowy, to bezcelowym byłoby nakładanie zakazu, który nie odniósłby skutku prawnego - nie jest bowiem prawnie skuteczne wypowiedzenie umowy nieważnej. Poza tym nawet przy założeniu tezy przeciwnej o ważności umowy kredytu, niespłacanie rat przez powodów miałyby swoje oparcie w skutecznym i tymczasowo modyfikującym zobowiązanie (verba legis normującym prawa i obowiązki stron postępowania na czas jego trwania – art. 755 § 1 pkt 1 k.p.c.) orzeczeniu Sądu, przez co również potencjalne oświadczenie banku wywodzone z tego faktu, nie mogłoby odnieść skutku. Dodać w tym miejscu należy, iż w związku z zabezpieczeniem roszczenia powodów, pozwany bank nie może dokonywać czynności, które miałyby niejako stanowić „sankcję” za niepłacenie rat kredytu w okresie od zabezpieczenia do zakończenia niniejszego postępowania, w szczególności właśnie nie może wypowiedzieć kredytobiorcom umowy kredytowej z powodu nieuiszczenia rat kredytowych, czy naliczać karne odsetki (lub inne). Wstrzymanie wykonywania tych obowiązków, a więc uiszczenia rat kredytu, nastąpiło bowiem na podstawie postanowienia Sądu, nie jest zaś wyrazem lekceważenia przez stronę powodową swoich zobowiązań umownych.

Sąd nie mógł także nakazać pozwanemu powstrzymania się od przekazania informacji o stanie zadłużenia strony powodowej z tytułu umowy instytucjom utworzonym na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku – Prawo bankowe, instytucjom pożyczkowym i innym podmiotom, a w szczególności od przekazywania tych informacji do Biura (...) S.A., gdyż nie uprawdopodobniono, że pozwany w ogóle posiada tego rodzaju uprawnienie. W ocenie Sądu uprawnienie to byłoby sprzeczne z treścią art. 105 Prawa bankowego. Z pkt. 1. postanowienia wynika natomiast

obowiązek pozwanego przekazania do podmiotów wskazanych w art. 105 ust. 4 ww. ustawy danych o tym, że spłata ww. kredytu uległa zawieszeniu na mocy niniejszego postanowienia Sądu.

Mając powyższe na uwadze oraz na podstawie powołanych przepisów, Sąd orzekł jak w sentencji postanowienia.

ZARZĄDZENIE

(...)